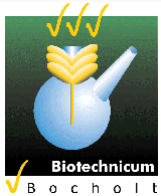

Reductie van voederverbruik als sleutel tot rendabel varkens produceren

Beeldreportage

2/02/2017

Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw

Waarnemingen op praktijkbedrijven

In deze reportage vindt u verschillende beelden die genomen zijn op de praktijkbedrijven. We proberen u hiermee een overzicht te geven van een aantal goede voorbeelden van afstelling van voederbakken en een aantal slechte voorbeelden. Daarnaast hebben we foto's genomen op plaatsen waar een te ruime afstelling ook effectief tot voedervermorsing leidde. Op die manier kunnen we een beeld geven van de mogelijke gevolgen van een slechte afstelling van voederbakken. Voor elk onderdeel ontvangt u bijkomende uitleg over het specifieke probleem.

Vermorsing is vooral het gevolg van een slechte afstelling van de voederbak

Vooraf bij te ruim afgestelde voederbakken zien we voedervermorsing. De dieren duwen het voeder over de rand, het valt uit de mond van de dieren, de bakken lopen vanzelf over, ... Allemaal oorzaken van voedervermorsing.

Een goede regel is dat 3 à 4 cm voeder in de voederbak al ruim voldoende is om voldoende voeder te voorzien. Dit is uiteraard afhankelijk van het type voederbak.

Varkens hebben geen volle voederbak nodig om voldoende voeder ter beschikking te stellen.

3

Vermorsing is vooral het gevolg van een slechte afstelling van de voederbak

4

Vermorsing is vooral het gevolg van een slechte afstelling van de voederbak

Vermorsing is vooral het gevolg van een slechte afstelling van de voederbak

Vermorsing is vooral het gevolg van een slechte afstelling van de voederbak

7

Vermorsing is vooral het gevolg van een slechte afstelling van de voederbak

8

Vermorsing is vooral het gevolg van een slechte afstelling van de voederbak

Vermorsing is vooral het gevolg van een slechte afstelling van de voederbak

Vermorsing is vooral het gevolg van een slechte afstelling van de voederbak

11

Vermorsing is vooral het gevolg van een slechte afstelling van de voederbak

12

Voeder op ongewenste plaatsen

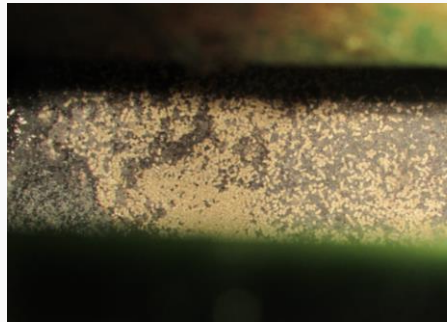
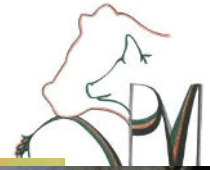
Door een slechte of te ruime afstelling van voederbakken kan het voeder door de varkens over de rand geduwd worden. Overvolle voederbakken kunnen er ook voor zorgen dat varkens hun mond overvol stoppen. Bij het verlaten van de voederplaats zullen de dieren dan ook geregeld voeder verliezen. Dit komt terecht in de put of op andere, voor de dieren onbereikbare, plaatsen.

13

Voeder op ongewenste plaatsen

Voeder op ongewenste plaatsen

Voeder op ongewenste plaatsen

Voeder op ongewenste plaatsen

17

Voeder op ongewenste plaatsen

Dit varken heeft zijn neus in een overvolle voederbak gestoken. Zeker bij plakkerig voeder in een brijvoederbak is dit zuiver verlies van voeder

18

Dichte plaat onder de voederbak

Zo zult u in deze reportage ook kunnen zien dat het aanleggen van een dichte plaat voor- en onder de voederbak niet altijd een oplossing is voor voedervermorsing. Het voeder dat op deze plaat gemorst wordt, wordt hooguit voor een gedeelte opgegeten. Het is immers bekend dat varkens voeder dat met mest of urine bevuild is, zullen laten liggen. Door mest- of urineergedrag in de omgeving van de voederbakken zal dit voeder snel bevuild geraken. Ook de mest die aan de poten van de dieren hangt zal daarin een rol spelen.

Ons advies is dan ook om uw voeder, zelfs wanneer u over een dichte plaat onder de voederbak beschikt, geregeld opnieuw af te stellen!

19

Dichte plaat onder de voederbak

20

Dichte plaat onder de voederbak

21

Bakken die niet meer goed zijn af te stellen worden best vervangen

Voedervermorsing is een overbodige kost die zwaar kan wegen op een varkensbedrijf. 50 gram voeder per dier per dag morsen komt al neer op zo'n 6 kg per dier per afmestronde. Gemiddeld zien we zo'n 12 dieren per voederbak waardoor dit voorbeeld een kostenplaatje van **72 kg voeder per voederbak per afmestronde heeft**. Aan 250 euro/ton betekent dat een kost van **18 euro per afmestronde!**

En in dit voorbeeld hebben we de hogere mestafzetkosten nog niet meegerekend!

Met dit in het achterhoofd wordt duidelijk dat de kostprijs van een versleten voederbak hoog kan oplopen en dat een investering in beter materiaal snel kan worden terugverdiend.

22

Bakken die niet meer goed zijn af te stellen worden best vervangen

23

Bakken die niet meer goed zijn af te stellen worden best vervangen

Wacht ook niet om noodzakelijke herstellingen uit te voeren

25

Te smalle klep

Een te smalle klep kan ervoor zorgen dat er gemakkelijk voeder langs de zijkant van de klep komt. Zelfs wanneer je je voederbakken strak afstelt kan hier voeder langs passeren. Indien dit probleem zich voordoet is het zeer moeilijk om volle voederbakken tegen te gaan. Om dit op te lossen neem je best contact op met je voederbakleverancier of tracht je een andere klep te installeren.

26

Te smalle klep

27

Ongedierte

Ongedierte in varkensstallen leeft ook op voeder. De aanwezigheid van vliegen maar vooral van kleine knaagdieren is eveneens een vorm van voedervermorsing.

28

Ongedierte

29

Een tussenschot in de voederbak: Voor- en nadelen

Voordeel: Dieren krijgen niet de kans om in de bak te spelen

Nadeel: Soms blijft er voeder in de bak staan

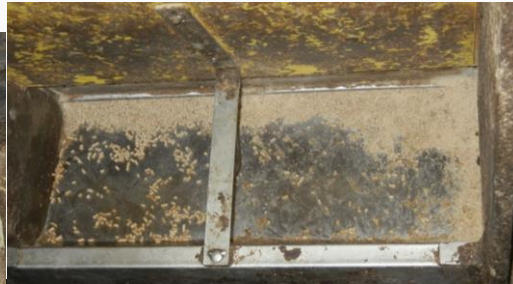
Oplossingen?

- Het probleem is bedrijfsspecifiek, vaak komt het niet voor
- **Tussenschot weghalen kan een oplossing zijn, maar afstelling blijft belangrijk**
- **Voederbakken strakker draaien zodat het voeder onder de afscheiding makkelijker te bereiken is dan het voeder uit de bak**

30

Een tussenschot in de voederbak: Voor- en nadelen

Watervermorsing

Ook watervermorsing is een voorkomend probleem op praktijkbedrijven. Vaak zijn de debieten op de drinknippels onnodig hoog. Dit leidt mogelijk tot watervermorsing.

Veel druk op de drinknippels zorgt ook voor meer water in de voederbakken waardoor de kans op dichtsmeren bij brijbakken toeneemt.

Watervermorsing

Watervermorsing

Watervermorsing

Goed afgestelde voederbakken

Op de verschillende praktijkbedrijven zagen we gelukkig ook **heel veel goede voorbeelden** terug. Wat volgt zijn goed en strak afgestelde voederbakken. Slechts een beperkte hoeveelheid voeder zodat er altijd een kleine hoeveelheid voeder in de bak ligt en er geen kans is voor ophoping van voeder.

Uiteraard is het evenwicht het belangrijkste. Uit het artikel over de afstelling van voederbakken zijn er ook grenzen aan het strak afstellen ervan. Vooral bij brijbakken is het belangrijk om een evenwicht te zoeken tegen de regelmaat van dichtsmeren van voederbakken en een overmaat aan voeder in de bak.

Goed afgestelde voederbakken

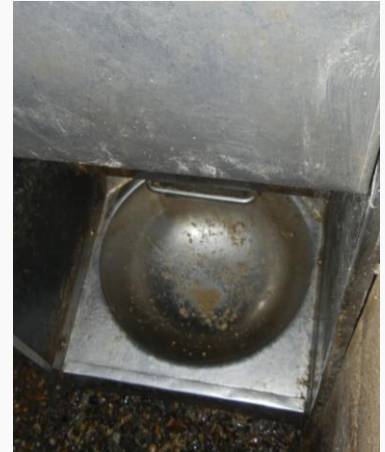
37

Goed afgestelde voederbakken

38

Goed afgestelde voederbakken

39

Goed afgestelde voederbakken

40

Goed afgestelde voederbakken

41

Goed afgestelde voederbakken

42

Een plaatje als hulpmiddel

Om het afstellen van voederbakken te vereenvoudigen kan op bepaalde typen voederbakken een plaatje bijgeplaatst worden. Dit plaatje zorgt ervoor dat het voeder minder kans heeft om beneden in de voederbak terecht te komen. Zo kan de voederbak niet volledig vol komen te liggen.

Dit biedt bij brijbakken ook de mogelijkheid om de voederbakken iets verder open te draaien om dichtsmeren te voorkomen.

Uiteraard is dit plaatje geen vrijgeleide om de voederbakken zeer ver open te draaien want dan treedt er alsnog voedervermorsing op.

43

Een plaatje als hulpmiddel

44

Een plaatje als hulpmiddel

Moeilijke vormen van vermorsing

Bepaalde vormen van voedervermorsing zijn zeer moeilijk te voorkomen. Pasgespeende biggen lopen geregeld door voederbakken. Daarom is het belangrijk dat ook de voederbakken van pasgespeende biggen niet te vol zitten en er bijgevolg slechts weinig voeder via de poten uit de bak verdwijnt.

Ook varkens die nog maar net zijn opgezet in de vleesvarkensstal zetten nog vaak hun poten in de bak om bij het voeder te kunnen. De beste manier om dit te vermijden is de hoeveelheid voeder in de voederbak te beperken maar een echte oplossing hiervoor is moeilijk te vinden.

Moeilijke vormen van vermorsing

47

Enkele leuke ideeën

Elke praktijkveehouder tracht oplossingen te vinden voor problemen op zijn bedrijf. Dit zijn geregeld creatieve oplossingen of hulpmiddelen en daarom willen we u deze niet onthouden.

48

Enkele leuke ideeën

Een ketting in de voederbak kan dichtsmen van de bakken tegengaan

Schouderhoogte is de ideale drinkhoogte voor een varken. Deze varkenshouder speelt in op de snelle groei van de biggen.

Een ketting in de voederbak in de kraamstal brengt de biggen reeds vroeg in contact met voeder en kan eveneens gebruikt worden als speeltje

